

Warszawa, 27-12-2022 r.

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

III.7060.898.2021.DS

Pani

Marlena Małąg

Minister Rodziny

i Polityki Społecznej

Szanowna Pani Minister,

do Biura Rzecznika Praw Obywatelskich zwracają się w sprawie regulacji zawartej w art. 6 ust. 2a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2022 r. poz. 1009 ze zm.) osoby pobierające świadczenia opiekuńcze.

Zgodnie z powołanym przepisem, za osobę pobierającą świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy albo zasiłek dla opiekuna, wójt, burmistrz lub prezydent miasta opłaca składkę na ubezpieczenia emerytalne i rentowe od podstawy odpowiadającej wysokości odpowiednio:

1) świadczenia pielęgnacyjnego albo specjalnego zasiłku opiekuńczego przysługujących na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych,

2) zasiłku dla opiekuna przysługującego na podstawie przepisów o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów

- przez okres niezbędny do uzyskania okresu ubezpieczenia (składkowego i nieskładkowego) odpowiednio 20-letniego przez kobietę i 25-letniego przez mężczyznę.

Rzecznik występował do Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej w sprawach indywidualnych wniosków.

Z udzielanych odpowiedzi wynika, iż celem rozwiązań zawartych w art. 6 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych jest zapewnienie osobie pobierającej świadczenie opiekuńcze opłacania składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe przez okres odpowiadający minimalnemu okresowi uprawniającemu do najniższej emerytury.

W ocenia zwracających się do Rzecznika opiekunów osób z niepełnosprawnościami, takie rozwiązanie jest dla nich krzywdzące, zagrażające ubóstwem i wykluczeniem społecznym osób najtrudniej doświadczonych przez los.

Zdaniem Rzecznika trudno nie zgodzić się z takimi odczuciami.

Podkreślenia wymaga przede wszystkim, iż opieka nad chorym członkiem rodziny, którego stan zdrowia wymaga całodobowej opieki, jest niezmiernie wyczerpująca i obciążająca opiekuna, zarówno w wymiarze fizycznym jak i psychicznym. Kluczową kwestią jest wysokość świadczenia emerytalnego, które będzie przysługiwało opiekunowi w przyszłości.

W związku z powyższym całkowicie zrozumiały i zasadny jest postulat osób pobierających świadczenia opiekuńcze, które z poświęceniem całodobowo opiekują się swoimi bliskimi, wydłużenia okresu opłacania składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe przez cały okres sprawowania opieki.

W debacie „Kobieta w XXI wieku: demografia, edukacja, zdrowie, rynek pracy i ubezpieczenia społeczne”¹ wielokrotnie podkreślano, iż system emerytalny opiera się na założeniu, że im później przejdziemy na emeryturę, tym świadczenie będzie wyższe, co wynika ze zgromadzonych na koncie ubezpieczonego składek.

---

¹ <https://www.zus.pl/-/d%C5%82u%C5%BCsza-praca-si%C4%99-op%C5%82aca?redirect=%2F>

Pragnę zauważyć, iż warunkiem koniecznym do uzyskania świadczeń opiekuńczych jest niepodejmowanie lub rezygnacja z zatrudnienia bądź też innej pracy zarobkowej, a aktualnie obowiązujące przepisy wykluczają możliwość wykonywania jakiegokolwiek pracy przez osoby je pobierające, co wzmaga poczucie pokrzywdzenia opiekunów. Tak więc osoby te, pomimo posiadanych kwalifikacji, nie mogą podjąć zatrudnienia bądź innej działalności, która pozwoliłyby na uzyskanie w przyszłości godnego świadczenia emerytalnego.

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2020 r. poz. 627 ze zm.), zwracam się do Pani Minister o przedstawienie stanowiska w sprawie podjęcia stosownych działań prawodawczych w kierunku postulowanym przez opiekunów osób z niepełnosprawnościami.

Z poważaniem

Stanisław Trociuk

Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie/

Do wiadomości:

1/ Pan Paweł Wdówik

Pełnomocnik Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych
Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej e- PUAP

2/ Pani Poseł Urszula Rusecka

Przewodnicząca Komisji Polityki Społecznej i Rodziny
Sejm Rzeczypospolitej Polskiej e-PUAP

3/ Pan Senator Jan Filip Libicki

Przewodniczący Komisji Rodziny, Polityki Senioralnej i Społecznej
Senat Rzeczypospolitej Polskiej e-PUAP